

Hedmark Fylkesskogkontor

Årsmelding 1975

Fylkesskogrådet i Hedmark.

Lov om skogproduksjon og skogvern av 21. mai 1965 fastsetter at fylkesskogrådet velges for 4 år ad gangen og at valgperioden følger den kommunale. For tiden 1/1—76 til 31/12 1979 er følgende oppnevnt:

<i>Faste medlemmer</i>	<i>Varamenn</i>
Småbruker Jens K.Nybruket, 2310 Stange (formann)	Forstm. Ambros Sollid, 2480 Koppang
Skogeier Erik B Messelt, 2470 Stai	Skogeier Johs. Hjelmstad, 2360 Ringsaker
Skogeier Lauritz Sæthern, 2240 Magnor (varaformann)	Skogeier Per Akre, 2422 Nybergsund
Nestformann Magne Johannesen, 2200 Kongsvinger	Skogsarbeider Henry Løveng, 2432 Slettås
Småbruker Ingvald Nyberget, 2482 Storsjøen	Småbruker Odd Rusten, 2512 Brydalen

Hedmark fylkesskogkontor.

Personalsituasjonen er uforandret tross økende arbeidsmengde. Fag og ansvarsfordeling er stort sett uendret fra tidligere år.

Fylkesskogrådets virksomhet.

Fylkesskogrådet har hatt 10 møter og behandlet 189 hovedsaker mot i 1974 257 saker. Nedgangen skyldes at fylkesskogrådet har fattet retningsgivende avgjørelser innen visse saks kategorier og at behandlingsgangen i avskogingssaker er rasjonalisert.

De viktigste sakene: Forslag til instruks i 2-mannsbetjente distrikter. Saksgangen ved etablering av vernskog om dyrket mark. (Initiativ overfor Landbruksselskapet). Almen overtredelse av lovbestemmelse om omsetning av tømmer i enkelte områder av fylket.

Uttalelser: Om støtteordningen til landbruket. Om revisjonsforslagene i skogloven. Generalplaner i kommunen.

Utvalg: For fremlegg av forslag til saksgang i konsesjonssaker (internt jord/skogbruksutvalg i Hedmark). For analyse av og forslag om prioritering av herredsskogmestrenes arbeidsoppgaver.

Klagesaker: 2 delingssaker, 4 omdisponering av skogmark for dyrking.

Skogrådene i Hedmark.

Lov om skogproduksjon og skogvern av 1965 fastsetter i § 5 at det i hver kommune skal være et skogråd bestående av 4 skogkyndige medlemmer med personlige varamenn. Funksjonstiden for skogrådet følger den kommunale valgperiode. Formannen velges av fylkesskogrådet blant skogrådets medlemmer.

Medlemmer og varamenn for perioden 1/1 1976 til 31/12 1979 er ført opp i slik rekkefølge:

1. Valgt av fylkesskogrådet.
2. Valgt av kommunestyret blant jordstyrets faste medlemmer.
3. Valgt av skogeierne i kommunen.
4. Valgt av skogsarbeiderne.

Kongsvinger.

- | | |
|-----------------|------------------|
| 1. Ole Roen | Olav Nygård |
| 2. Kjell Bråten | Thorleif Verhaug |
| 3. Magne Skaare | Thor Olsen |
| 4. Mads Rudberg | Gudbrand Mobekk |

Formann: Ole Roen

Sekretær: Herredsskogm. Halvor Noer, Boks 182,
2201 Kongsvinger.

Ringsaker.

- | | |
|---------------------|------------------|
| 1. Mathias Finsveen | Peder Brendlien |
| 2. Ole Brandsrud | Alfred Jørgensen |
| 3. Hans Glestad | Arne Nereng |
| 4. Kåre Esbjørnsen | Erling Tolvstad |

Formann: Mathias Finsveen

Sekretær: Herredsskogm. Erling Nordhagen, 2380 Brumunddal.

Vang.

- | | |
|--------------------|----------------|
| 1. Asbjørn Solberg | Johs. Engen |
| 2. Lars Haugom | Alf Pedersen |
| 3. Jens Frogner | Knut Lindstad |
| 4. Arne Johansen | Leif Bekkevold |

Formann: Asbjørn Solberg

Sekretær: Herredsskogm. Knut Sandvold, Fredvang, 2300 Hamar.

Løten.

- | | |
|-------------------|---------------------|
| 1. Even Høgholen | Knut Bækkevold |
| 2. Martin Dammen | Arne Nordsetengen |
| 3. Jens Svenkerud | Ole Agnar Skramstad |
| 4. Ole Roko | Ola Nordsveen |

Formann: Even Høgholen

Sekretær: Herredsskogm. Harald Marken, 2340 Løten

Stange.

- | | |
|-------------------|-----------------------|
| 1. Even Storhov | Paul Petlund |
| 2. Odd Pettersen | Oscar Tomter Maagaard |
| 3. Bjarne Ekeberg | Per Bryhni |
| 4. Per Åsen | Edv. Romsås |

Formann: Bjarne Ekeberg

Sekretær: Herredsskogm. Aage Dæhli, 2310 Stange.

Nord-Odal.

- | | |
|----------------------|------------------|
| 1. Kristoffer Thoner | Jon Haagenrud |
| 2. Anton Vandevjen | Arvid L. Viken |
| 3. Julius Østmoen | Arne Løfsgaard |
| 4. Fridolf Stuen | Willy Nordberget |

Formann: Kristoffer Thoner

Sekretær: Herredsskogm. Hans Fr. Haug, 2120 Sagstua.

Forstk. Gunleik Kaafjeld er i 1975
ansatt som herredsskogmester i
Sør-Odal.



Sør-Odal.

- | | |
|---------------------|---------------------|
| 1. Einar Gjelsnes | Sverre Brynjulfsrud |
| 2. Ole Kr. Kollsrud | Iver K. Sundby |
| 3. Torstein Herud | Arne Mæhlum |
| 4. Åge Torkildsrud | Kjell Hærnes |

Formann: Einar Gjelsnes

Sekretær: Herredsskogm. Guleik Kaafjeld, 2100 Skarnes.

Eidskog.

- | | |
|--------------------|---------------|
| 1. Tor Fremgården | Kåre Delviken |
| 2. Ivar Holseter | Magne Hauger |
| 3. Odd Nilson | Per Malmer |
| 4. Trygve Kjelsrud | Kjell Hea |

Formann: Tor Fremgården

Sekretær: Herredsskogm. Erik Løken, 2230 Skotterud.

Grue.

- | | |
|-------------------|------------------------|
| 1. Sigmunn Woll | Martin Hansen Møllerud |
| 2. Jørgen Ebbel | Åge Siljubråten |
| 3. Ola Sjaatil | Torstein A. Opdahl |
| 4. Dagfinn Sæther | Odd Berg |
- Formann: Sigmunn Woll
Sekretær: Herredsskogm. Einar Wiger, 2260 Kirkenær.

Åsnes.

- | | |
|----------------------|--------------------|
| 1. Åge Froland | Gunnar Jevnaker |
| 2. Oddbj. Udnæseth | Sverre Nygård jr. |
| 3. Ole Borg | Gunnar A. Løfsgård |
| 4. Øistein Gransjøen | Ole M. Hemsæther |
- Formann: Åge Froland
Sekretær: Herredsskogm. Hans P. Trøngaard, 2270 Flisa.

Våler.

- | | |
|--------------------|-------------------|
| 1. Arve Nyberg | Arnfinn Nordhagen |
| 2. Kjell Øiseth | Iver Lundby |
| 3. Håvard Urdahl | Geir Knudsen |
| 4. Reidar Sandmoen | Leif Bølla |
- Formann: Arve Nyberg
Sekretær: Herredsskogm. Bernt M. Bergh, 2290 Våler.

Elverum.

- | | |
|----------------------|-------------------|
| 1. Tore Fossum | Gudmund Skarderud |
| 2. Martin Bernhus | Magne Knutsen |
| 3. Lars Storberget | Konrad Halbakken |
| 4. Kristoffer Mobekk | Einar Egeberg |
- Formann: Tore Fossum
Sekretær: Herredsskogm. Bjarne Tanum, 2400 Elverum.

Trysil.

- | | |
|-----------------------|-----------------|
| 1. Thor Skottene | Per D. Grønøset |
| 2. Steingrim Storlien | Eldar Harviken |
| 3. Ola Sætre | Per S. Ifarnes |
| 4. Odd Olaf Frøhaug | Magnar Solvang |
- Formann: Thor Skottene
Sekretær: Herredsskogm. Kjell Østmoe, 2420 Trysil.

Åmot.

- | | |
|-------------------|----------------|
| 1. Tertit Hørstad | Paal Nergård |
| 2. Jacob Dieset | Alf Bergseth |
| 3. Snorre Stener | Albert Bøhn |
| 4. Nils Halvorsen | Einar Amundsen |
- Formann: Tertit Hørstad
Sekretær: Herredsskogm. Jens Tanum, 2450 Rena.

Stor-Elvdal.

- | | |
|---------------------------|------------------|
| 1. Haaken G. A. Mathiesen | Peder G. Moen |
| 2. Sverre Nordmark | Svein Østmoe jr. |
| 3. Per Østensen | Syver P. Moen |
| 4. Johan Amundsen | Einar H. Øien |
- Formann: Haaken G. A. Mathiesen
Sekretær: Herredsskogm. Thorer Ruud, 2480 Koppang.



Forstk. Thorer Ruud har i 1975 etterfulgt E. Landet i stillingen som herredsskogmester i Stor-Elvdal.

Rendalen.

- | | |
|--------------------|--------------------|
| 1. Erik O. Trøen | Gisle Hagen |
| 2. Per Lomnessveen | Teodor Ole Nytrøen |
| 3. Sæming N. Hole | Gert Grindflek |
| 4. John Johansen | Einar Engseth |
- Formann: Erik O. Trøen
Sekretær: Herredsskogm. Ola Aas Moen, 2483 Lomnessjøen.

Tynset.

- | | |
|-------------------|--------------------|
| 1. Per Often | Kristen E. Aalborg |
| 2. Erik Olsberg | Paul M. Brennhaug |
| 3. Håvard Storeng | Bersvend Moen |
| 4. Oddbj. Svee | Magne H. Røsten |
- Formann: Per Often
Sekretær: Herredsskogm. Vidar Svarliaunet, 2500 Tynset.

Engerdal:

- | | |
|--------------------|--------------------|
| 1. Ole T. Solberg | Hallstein Skogheim |
| 2. John Sørkmo | Karl Ove Søndmør |
| 3. Erik Søgård | Gjerm. Heggeriset |
| 4. Harry Solbakken | Ove Nordsveen |
- Formann: Erik Søgård
Sekretær: Herredsskogm. Per Westgård, 2440 Engerdal.

Alvdal.

- | | |
|-------------------|-----------------|
| 1. John Sørhuus | Hans Lien |
| 2. Per O. Randmæl | Gudmund Holmen |
| 3. Birger Flaten | Anders Dølhaug |
| 4. Lars Engetrøen | Gunnar Grøtting |
- Formann: John Sørhus
Sekretær: Herredsskogm. Hallvard Ligård, 2560 Alvdal.

Os:

- | | |
|------------------------|------------------|
| 1. Ola I. Os | Esten O. Gjelten |
| 2. Per Nysted | Inge Krokan |
| 3. Knut K. Bakosjelten | Olav Osgjelten |
| 4. Birger Nyhaug | Erling Nylend |
- Formann: Ola I. Os
Sekretær: Herredsskogm. Arnulf Galaaen, 2540 Tolga.

Folldal.

- | | |
|-------------------|---------------------|
| 1. Gisle Grimsbu | Jon T. Ryfetten |
| 2. Arne Brendryen | Bjørn Kristoffersen |
| 3. Ola Erik Lohn | Per Johan Husom |
| 4. Kristian Steen | Odd Nilsgård |
- Formann: Gisle Grimsbu
Sekretær: Herredsskogm. Hallvard Ligård, 2560 Alvdal.

Det kan tilføyes at Hedmark fylke har fått sin første kvinnelige medlem og formann i et kommunalt skogråd — forstk. Tertit Hørstad i Åmot.

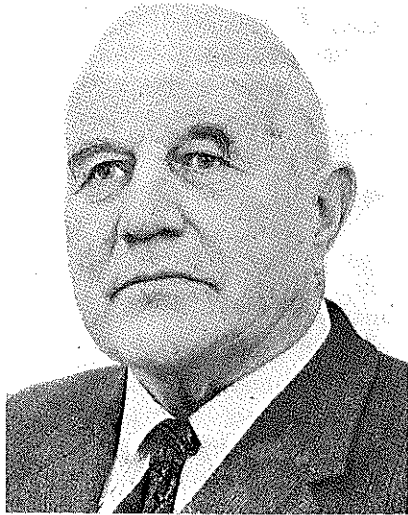
Tolga.

- | | |
|--------------------|------------------|
| 1. Stein Østgård | Olav Jordet |
| 2. Hallvard Jordet | Per Rønning |
| 3. Embret J. Røe | Anders Johnsgård |
| 4. Jon Hagen | Gudmund Ryen |
- Formann: Stein Østgård
Sekretær: Herredsskogm. Arnulf Galaaen, 2540 Tolga

Herredsskogmestrene i Hedmark.

Innen herredsskogmesteretaten har det i 1975 skjedd følgende endringer:

I Sør-Odal: Forstk. Gunleik Kaafjeld begynte i stillingen som herredsskogmester 1. juni etter at forstk. Ingvald Pedersen hadde vikariert fra 1/1 1975. Kaafjeld var tidligere herredsskogmester i Østfold.



Forstk. Erik Landet har etter oppnådd aldersgrense fratrudd sin stilling som herredsskogmester i Stor-Elvdal.

I Stor-Elvdal: Forstk. Thorer Ruud tiltrådte stillingen som herredsskogmester I 1. september etter at forstk. Erik Landet sluttet p.g.a. oppnådd aldersgrense. Forstk. Ruud var tidligere herredsskogmester i Møre og Romsdal.

I Eidskog: Skogtekniker Eiler Flaen begynte 1. september i stillingen som herredsskogmester II. Skogtekniker Erling Græsberg vikarierte i stillingen inntil 31/8. Herredsskogmester Flaen har lang praksis fra privat skogbruk.

Forøvrig kan vises til årsmeldingen for 1972 hvor det er en fylldig oversikt over herredsskogmesteretaten.

Skader på skogen.

I. Insektangrep.

Skader påført skogbruket ved angrep av granbarkbiller og margborere har de senere årene hatt et betydelig omfang. Etter 1970 er over 250 000 m³ gran angrepet og drept på rot av granbarkbillene.

Margborerne er utbredt i furuskogen over hele fylket og forårsaker omfattende tilveksttap ved at næringsnaget i årsskuddene reduserer trærnes assimilasjonsapparat.

Det er nødvendig med en bred innsats gjennom såvel langsiktige som kortsiktige tiltak for å redusere insektenes formeringsmuligheter og skadeomfanget skal bringes under kontroll.

Iverksatte tiltak.

Det er lagt vekt på informasjonsarbeid for å oppnå en generell bedring av skogshygiene. Bare ved en reduksjon av insektenes formeringsmuligheter vil det være mulig å senke populasjonsnivået for både margborere og granbarkbiller.

I likhet med de foregående år anmodet Hedmark fylkesskogkontor også i 1975 organisasjonene om å oppnevne medlemmer til et aksjonsråd for insektkampanjen i Hedmark. Av krisetiltak la aksjonsrådet opp til en fangsttreaksjon med en påfølgende aksjon for å få drevet ut skog som ble angrepet på rot snarest mulig.

Til aksjonen mot granbarkbillene ble det i særlig utsatte distrikter engasjert tilsammen 30 kontrollører på deltidsbasis. Kontrollørene tilser at aksjonen blir fulgt opp, de blinker fangsttrær, kontrollerer at trærne blir hogd og at de blir drevet ut i rett tid. I tiden 1. juli til 1. september var de delvis engasjert i arbeidet med å påvise for skogeiere angrep som var registrert fra fly.

I løpet av mai ble det felt 11.500 m³ fangsttrær som ble transportert ut av skogen i tiden fram til 15. juni. Fremdriften av skog angrepet på rot gikk ikke så bra som ønskelig. Ved utgangen av august var ca. 20.000 m³ framdrevet, mens man antar at ca. 40.000 m³ var angrepet. Av det som ikke ble drevet fram i tiden var betydelige kvanta lett tilgjengelig på barmark.

Insektkampanjen kostet i 1975 kr. 292.617,— hvorav posten «Kontrollører — ekstraordinær administrasjon» utgjorde kr. 257.023,—. Utgiftene ble dekket med kr. 155.000,— fra kap. 1260, post 73.1. Skogsveier og kr. 137.617,— fra rentemidler trukket inn fra skogrådene.

Registrerte skader.

Frem til 1. september ble det registrert ca. 35.000 m³ gran angrepet og drept på rot. Sammenlignet med angrepene i 1974 er dette en økning på ca. 5.000 m³. Resultatet viser at det var berettiget når situasjonen etter 1974-aksjonen ble bedømt som neppe bedre enn året før. Situasjonen etter 1975-aksjonen synes å være den samme.

Sterke angrep finner vi fortsatt i store deler av Sør-Odal og Eidskog, mens mer avgrensede deler av Nord-Odal, Kongsvinger, Grue og Åsnes har alvorlige skader. Utenfor det stormrammede området fra 1969 var det i 1975 bare mindre, spredte angrep.

Hva margborerne betyr for produksjonen i furuskogen vet vi ennå for lite om. Det foreligger ingen systematiske undersøkelser som kan gi noen god indikasjon. Vi vet imidlertid at margborerne er utbredt i store mengder og furuskogen bærer ofte preg av disse insektenes næringsnag. Undersøkelser i Sverige viser at skadene har større omfang enn tidligere antatt. Tilveksttapet kommer ofte opp i 20—30 % over en periode på 10 år etter et engangsangrep av margborere. Det kommer av at insektene fortrinnsvis angriper årsskuddene som utgjør hoveddelen av trærnes assimilasjonsapparat.

Margborerne kan være noe av forklaringen på den tilvekstreduksjonen på 20—30 % for furu som er funnet ved retakseringer foretatt blant annet i Rendalen og Engerdal.

Veilederne savner undersøkelser som kan dokumentere margborernes innvirkning på skogproduksjonen. Slike tall vil være til stor hjelp i arbeidet med å fremme en bedre skoghygiene.



Skogtekniker Eiler Flaen er i 1975 ansatt som herredsskogmester i Eidskog.

II. Andre skader.

Året 1975 var preget av ekstreme klimaforhold — frost, tørke og storm. Harde frostnetter i slutten av mai medførte betydelige frostska-der både på gran- og furuplanter i sentrale deler av fylket.

Den ekstraordinære tørkesommeren førte til en viss avgang både i nye og eldre plantefelter, dog ble ikke tørkeskadene så store som fryktet. Takket være en beundringsverdig forsiktighet fra menigmanns side ble også skogbrannskadene forholdsvis beskjedne. Det var bare i Kongsvinger kommune man fikk en skogbrann av betydning.

Gjentatte stormer utover høsten og førjulsvinteren førte til betydelige lokale vindfallsskader over så å si hele fylket.

Ellers meldes om en økning i elgbestanden over hele fylket — og dermed også tiltakende beiteskader i utsatte vinterbeiteområder.

Skogens tilstand og skjøtsel.

Tørkesommeren 1975 har medført ytterligere «forgubbing» av den hogstmodne granskogen. Det må ellers fryktes at den svekkede tilstanden må disponere for en oppblomstring av billeangrepene i 1976.

Bedringen i priser på småstolper og gjerdestolper har ført til en gledelig økning av aktiviteten når det gjelder tynningshogster i furuskog. Også på gjenvekstpleie-sektoren har det vært en gledelig utvikling. I mange kommuner har skoleungdom således gjort en bemerkelsesverdig innsats i gjenvekstpleien.

For furuskogens vedkommende må det fremheves at uheldige former for virkesbehandling og virkeslagring fører til stadig tiltagende margboreangrep og tilveksttap over hele fylket.

I likhet med tidligere år har hjelpeblinkerne og andre administrert kulturgjenger i skogoppsynets regi. Trots tørkesommeren ble der satt ut et akseptabelt antall planter i fylkets skoger i 1975. Med tanke på behovet for en snarlig økning av arealene av hogstklasse III i fylket, må det sies å være en skuffende innsats når det gjelder pleie av ungskog på grøtfeletter.

Veiledning til skogeierne gitt av skogoppsynet.

Tradisjonelle skogdager er holdt i et antall av 20 hvor 18 skogråd har stått som arrangør eller medarrangør. I alt har disse samlet ca. 1.000 deltagere. Her er da medregnet skogdag i Stange hvor Hedmark skogselskap i forbindelse med sitt årsmøte sammen med fylkesskogkontoret, det lokale skogråd og lokale skogeierlag stod for opplegget — ca. 150 deltagere. Videre har Nord-Østerdal skogforening sammen med de lokale lag og råd hatt et lignende arrangement i Rendalen, her med ca 120 deltagere.

Skogrådene har stått for opplegget av 7 kortere kurs samt 5 foredragsmøter (skogkvelder) for ialt vel 300 deltagere. Hedmark skogselskap og Hedmark fylkesskogkontor hadde 8. desember et foredragsmøte i Elvarheim, Elverum med Skogdirektør Seip som foredragsholder over emnet «Tiltak for økt avvirkning i skogbruket» St.meld. nr. 110 (1974—75). Det var godt fremmøte.

Avvirkning og aktivitet.

Driftsåret 1973/74 ble innledet med en kraftig prisstigning på skurtømmer. Tidlig på høsten 1974 gjorde prisen på massevirke et tilsvarende hopp, men interessen for skurtømmer var mer laber. Dette førte til en konkurranse om de minste dimensjoner av toppmålstømmer. For å sikre seg dette fant sagbrukene det nødvendig å betale prima pris for sekunda kvalitet.

Den samlede avvirkning til salg og industriell produksjon ble for Hedmarks vedkommende i driftsåret 1974/75 ca 2,14 mill. m³ mot ca. 2,11 mill m³ året før. Den samlede førstehandsverdi ble beregnet til ca kr. 347 mill. — en økning på ca kr. 69 mill. fra forrige driftssesong.

Treslagsfordelingen var ca 1,643 mill m³ gran, ca 0,454 mill m³ furu og vel 45.000 m³ lauvtrevirke. Sortimentsfordelingen var ca 48.000 m³ spesialtømmer, ca 978.000 m³ skurtømmer, ca 365.000 m³ sams skur- og massevirke, ca. 737.000 m³ massevirke og ca. 14.000 m³ annet rundtvirke.

Sagbruksindustrien stod for innkjøp av ca 1,326 mill. m³, massevedfabrikkene ca 0,638 mill. m³ og andre kjøpere (herunder eksport til Sverige) for ca 178.000 m³.

Den sterke økning i nominell førstehandsverdi på tømmeravvirkningen førte til en tilsvarende økning i innbetalt skogavgift 1975 — ca kr. 6,2 mill. — til ialt ca kr. 29,6 mill. Utbetalingen av skogavgift til forskjellige formål økte fra 1974 til 1975 med ca kr. 6,3 mill. til i alt ca kr. 24,6 mill. Det kan nevnes at det i 1975 ble innbetalt i statstilskudd ca kr. 4,5 mill. til forskjellige formål.

Skogsveger.

Nyanlegg av skogsbilveger har de senere år vist en fallende tendens. Ombygging av eldre skogsveger har vist økning. Økning viser også anlegg av helårs traktorveger.

Det samlede investeringsvolum regnet i nominelle kroner har vært i jevn økning. Økning har det også vært i deflaterte kroner om enn langt mindre.

Økning i deflaterte kroner har to hovedårsaker: Vesentlig høyere tekniske krav til skogsbilvegernes standard og den begrensning i trasevalg som oppstår etterhvert som den optimale vegtetthet nærmer seg. Større krav til skogsbilvegernes tekniske standard skyldes at konsentrasjonen av foredling til ferre og større sagbruk sammen med opprettelsen av store, men få tømmerterminaler har øket transportavstanden. Økningen har vært så stor at transportørene har måttet ta i bruk de transportenhetene som utnytter det offentlige vegnetts vogntoglengde og akseltrykkbestemmelser maksimalt. Dette gir seg uttrykk i strengere linjeføring og økt krav til bærelag og vegdekke. Dertil har skogsdriften i økende grad gått mot helårsdrift og helårsengasjement som stiller krav om at skogsvegene må gis slik standard at de blir trafikable til alle årstider uansett vær og føreforhold. De krav de større transportenhetene stiller til skogsbilvegernes linjeføring må sammen med begrensede trasevalgmuligheter nødvendigvis fordyre vegbyggingen.

De statsbevilgninger til skogsveger Hedmark fylke har mottatt gjennom de senere år, har ikke øket i samme takt som den alminnelige kostnadsutvikling og den fordyrelse den fremtvungne standardhevning burde berette til.

Driftsplaner i skogbruket.

Ordningen med statstilskudd til driftsplanlegging i skogbruket fortsatte også i 1975. Gjennom herredsskogmestrene ble det innsendt 107 søknader om tilskudd til et samlet produktivt skogareal på 707.504 da. Søknadene ble innvilget med ialt kr. 294.564,— til en total kostnad på kr. 912.326,—. Dette tilsvarer et midlere tilskudd på ca 32 %. De takserte arealer varierte sterkt mellom kommunene. Trysil dominerte med et taksert produktivt skogareal på 428.222 da eller ca 60 % av fylkets samlede takserte areal. Dette skyldes i første rekke Trysil kommuneskoger som søkte tilskudd i 1975. Middelkostnaden pr. da prod. skogsmark ble i 1975 ca kr. 1,30 mens den i 1974 og 1973 var henholdsvis ca kr. 1,70 og ca kr. 1,75. Dette har ikke sin årsak i det generelle prnivå, men i størrelsen av de takserte eendommer. Det kan nevnes at gjennomsnittsdriftsplanen i 1975, 1974 og 1973 var henholdsvis ca 6.620 da, 4.735 da og ca. 3.260 da produktiv skogsmark.

Planlegging i henhold til bygningsloven.

Som omtalt i årsmeldingen for 1974 ble jord- og skogbruksmyndighetene i fylket pålagt en omfattende registrering, bonitering og vurdering av landbruksarealene i fylket. Arbeidet med dette ble avsluttet i 1975 etter diverse forsinkelser.

Fylkesskogkontoret har i dette arbeidet hatt et utmerket samarbeide med fylkesagronom Vatnebryn ved Hedmark landbruksselskap og med fylkeskartsjefen i Hedmark.

Kopier av registrerings- og vurderingskartene i Ml. 1 : 50000 kan bestilles hos kartsjefen, Fylkeshuset, Hamar.

Skogsgrøfting 1975.

Omfanget av grøftingen var i 1975 noe mindre enn året før. Det har ikke vært grøftet så lite noe år siden den annen verdenskrig.

Fordelingen av den utførte grøfting på myrtyper og høydeler har vært omtrent som i de senere årene. Det betyr at det vesentligste av tørrleggingen foregår på vannsyk skog og bedre myrtyper, og i høyder under 500 m.o.h.

Privatskogens andel av samlet tørrlagt areal økte fra ca. 60 % året før til vel 75 % i fjor.

Kostnadene ved grøftingen er nå steget til ca. kr. 2,40 pr. meter for vanlige grøfter.

De samlede kostnader utgjør snaut 100 kr. pr. da.

Gjødsling av fastmark.

Det ble i 1975 gjødslet vel 10.000 da. Dette er en oppgang på 50 % fra året før og på nesten 500 % fra 1973.

Fortsatt er det endel igjen til det nivået som ble oppnådd midt på 60-tallet, og gjødslingen utgjør bare 1/10 av det som burde vært et rimelig nivå (2 gangers gjødsling av egnede bestand).

Skogan (ammoniumnitrat) utgjør nå det gjødselslag som overveiende nyttes.

Gjødslingskostnadene steg sterkt fra snaut 40 kr. pr. da i 1974 til vel 55 kr. pr. da i 1975. Den sterke stigning i gjødselprisene i 1975 forklarer det vesentlige av denne økningen.

Gjødsling av myr.

Myrgjødslingen var omtrent uforandret fra året før og ligger langt under de nivå som er påkrevet for å gi skogproduksjon på tidligere tørrlagte, næringsfattige grøtfeletter.

Kostnadene er steget fra kr. 55,— pr. da til ca kr. 75,— pr. da i 1975.

Kalisuper er langt det viktigste gjødselslaget på myr.

Skogkultur.

Vekstsesongen i 1975 var preget av ekstreme klimaforhold med sterk midtsommertørke over hele fylket, og harde frostnetter i månedskiftet mai—juni i de sentrale delene av fylket. I de verste områdene var nattetemperaturen nede i $\div 10^{\circ}$ og mannshøye furuplanter stod helt brune etter frostnettene.

Takket være at planteskolene i dag kan levere planter i fysiologisk hviletilstand og med langt bedre næringsmessig kondisjon enn før, klarte årets nyplantinger seg overraskende bra gjennom kalami-

tetene, dog ble det en del tørkeskader der hvor man utfordret skjebnen ved å fortsette å plante etter at tørken hadde begynt å gjøre seg gjeldende for alvor. På eldre plantinger ble det imidlertid — på utsatte lokaliteter — betydelige skader både av frost og tørke i løpet av sommeren.

Mere detaljert innsamling av statistikk i 1975 gir mulighet for å presentere mere allsidige opplysninger om de skogkulturarbeider som er utført i fylket i løpet av året. De vil delvis bli satt opp i tabellform nedenfor.

Statistikken viser bl. a. at tørkesommeren ikke førte til noen drastisk innskrenkning i skogplantingen idet det i fylket i alt ble satt ut drøye 9,5 millioner planter i 1975 mot 10 millioner i 1974.

Det er tydelig at en for tidlig avbrutt vårplanting har ført til at skogeiere har anvendt høstplanting i større utstrekning enn vanlig.

Nyplantingen har i gjennomsnitt kostet kr. 0,75 pr. plante — og det er brukt 200 planter pr. dekar.

Her må imidlertid innskynes at en del kostnader som sosiale utgifter — administrasjon etc. ikke alltid er tatt med i statistikken.

Tabellene viser ellers at utsatt plantetall pr. dekar varierer med bonitet fra 216 planter pr. dekar på høy bonitet til 174 pr. da på lav bonitet.

Det er grunn til å tro at det nå er nådd en nedre grense når det gjelder planteforbandet.

Som rimelig er — har den vesentligste delen av plantingen foregått på høy og middels bonitet slik som nedenstående tabell viser. Suppleringsplanting har skjedd i liten utstrekning.

Nyplanting fordelt på bonitet og høydela, areal.

Bonitet	I alt	Høydela — Prosent av skoggrense		
		0—1/3	1/3—2/3	>2/3
Høy	16.200	10.412	5.564	224
Middels	29.757	6.162	18.227	5.368
Lav	1.590	59	713	818
	47.547	16.633	24.504	6.410

Det er verd å merke seg at kostnaden pr. utsatt plante varierer ganske sterkt fra kommune til kommune — (kr. 0,56—0,94), og det kan være grunn til å analysere hvorfor det er så stor spredning.

Nyplanting, Hedmark 1975, fordelt på skogstørrelse.

Skogstørrelse da	Areal da	Kr./da
Under 250	2.287	171
250—1000	6.090	169
1000—5000	9.722	163
Over 5000	29.448	141
Sum	47.547	150

Gjenvekstpleie.

Statistikk over utførte gjenvekstarbeider har ikke vært innhentet tidligere, og det var gledelig å konstatere at denne viktige delen av skogkulturen ikke lå fullt så dårlig an som man på forhånd hadde fryktet.

Det årlige behovet for gjenvekstpleie i Hedmark er anslått til 70—80.000 dekar, mens statistikken forteller at det i 1975 ble utført gjenvekstpleie på 50.000 dekar til en gjennomsnittlig kostnad på vel kr. 50,— pr. dekar. Likeledes forteller statistikken at aktiviteten er minst i de mindre privatskogene.

Det er imidlertid grunn til å forvente en økning i aktiviteten også her — med den innsats som nå gjøres med veiledning og motivering.

Hedmark Fylkesskogkontor i mai 1976

Per Føyn

Grøfting i Hedmark fylke i 1975

Kommune	Grøfterensk		Nygrøfting					Statsbidrag kr.
	Rensk m	Kostnad kr.	Kanaler m	Vanlige m	Halvdype m	Tørrlagt da.	Kostnad kr.	
02 Kongsvinger	17.144	32.289	2.034	6.104	—	249	28.016	5.416
12 Ringsaker	10.754	15.082	—	30.061	—	573	70.427	1.980
14 Vang	7.000	11.500	—	1.060	—	18	2.164	—
15 Løten	5.160	7.790	—	8.734	—	223	21.509	881
17 Stange	20.191	31.024	886	4.833	—	111	17.432	4.574
18 N. Odal	8.810	11.595	925	1.242	—	76	6.499	1.948
19 S. Odal	6.935	7.259	—	—	—	—	—	—
20 Eidskog	4.237	5.632	—	1.086	—	22	2.715	815
23 Grue	11.177	13.101	1.025	5.655	—	166	16.033	4.637
25 Åsnes	5.219	7.819	1.213	34.709	6.533	1.028	90.405	15.342
26 Våler	—	—	—	12.914	—	348	30.912	9.086
27 Elverum	3.942	4.765	1.943	20.883	20.746	710	77.226	27.281
28 Trysil	39.699	40.444	320	2.540	—	128	6.886	1.232
29 Åmot	2.153	3.746	—	18.365	—	753	55.540	13.962
30 Stor-Elvdal	13.055	31.958	574	5.463	—	395	19.691	—
32 Rendalen	2.010	2.125	650	2.880	12.677	310	29.624	3.922
34 Engerdal	—	—	—	—	—	—	—	—
35 Tolga/Os	—	—	—	2.916	—	112	6.263	4.069
37 Tynset	518	1.932	5.152	474	—	118	14.334	9.315
38 Alvdal	—	—	—	—	—	—	—	—
39 Follidal	—	—	—	—	—	—	—	—
Sum i alt	158.004	228.061	14.722	159.919	39.956	5.340	495.676	104.460
Fordeling på eierkategorier:								
Privatskog	85.633	136.622	11.554	116.309	39.956	4.127	380.432	101.116
Kommuneskog	11.896	16.047	2.718	6.125	—	231	24.058	3.344
Statens skoger	20.720	15.729	450	3.827	—	325	9.990	—
Opplysningsvesenets Fonds skoger	820	1.172	—	1.060	—	18	2.164	—
Bygdealmenninger	38.935	58.491	—	32.598	—	639	79.032	—

Kommune	Nyplanting 1975							Suppleringsplanting		
	Antall planter i 1000	Areal da	Kostnad i 1000 kr.	Statsbidrag i 1000 kr.	Kroner pr. plante	Planter pr. da.	Kr. pr. da.	Antall planter i 1000	Kostnad i 1000 kr.	Kroner pr. plante
02 Kongsvinger	1.324	6.300	985	150	0,74	210	155	5	4	0,98
12 Ringsaker	726	3.331	584	125	0,80	218	174	50	47	0,94
14 Vang	146	642	118	25	0,81	227	184	3	3	0,84
15 Løten	331	1.916	270	21	0,82	173	142	14	10	0,70
17 Stange	553	2.689	426	53	0,77	206	159	8	5	0,68
18 Nord-Odal	129	604	109	13	0,85	214	182	2	2	1,00
19 Sør-Odal	404	1.689	301	47	0,75	239	179	11	8	0,71
20 Eidskog	836	4.102	649	87	0,75	204	153	1	1	0,40
23 Grue	403	1.790	319	51	0,79	225	178	1	1	0,79
25 Åsnes	785	3.135	552	97	0,70	250	175	2	1	0,65
26 Våler	670	3.412	425	54	0,64	196	125	1	1	0,55
27 Elverum	737	3.776	539	137	0,73	195	142	1	1	0,78
28 Trysil	820	5.101	528	74	0,64	161	103	2	2	0,76
29 Åmot	369	2.078	292	66	0,79	178	141	30	25	0,85
30 Stor-Elvdal	517	2.977	487	54	0,94	174	164	8	7	0,87
32 Rendalen	292	1.616	247	37	0,85	181	154	0	0	—
34 Engerdal	126	833	70	13	0,56	151	85	1	1	0,54
35 Tolga-Os	43	197	33	21	0,77	218	168	0	0	—
37 Tynset	253	1.112	180	116	0,71	228	162	14	10	0,71
38 Alvdal	48	237	34	10	0,71	203	144	1	1	0,70
39 Follidal	2	10	1	0	0,70	200	140	0	0	—
Sum	9.516	47.547	7.150	1.250	0,75	200	150	154	128	0,83
Fordeling på eierkategorier:										
Privatskog m. bidrag	5.131	24.021	3.892	1.230	0,76	214	163	87	68	0,78
Privatskog u. bidrag	2.435	12.732	1.778	0	0,73	191	140	15	12	0,77
Kommuneskog	725	3.864	521	20	0,72	188	135	2	2	0,97
Statens skoger	440	2.680	311	0	0,71	164	116	—	—	1,00
Oppl.v. Fonds skoger	70	412	66	0	0,90	170	153	1	1	0,79
Bygdealmenninger	714	3.838	582	0	0,82	186	152	49	45	0,93

Antall planter i 1.000 stk. fordelt på treslag: Gran 7.398, furu 2.048, andre 70, sum 9.516.

Kommune	Flaterydding		Markberedning		Ugraskontroll		Hogst - Lauvkratt		Ungskogpleie	
	Areal i da.	Kostnad i 1000 kr.	Areal i da.	Kostnad i 1000 kr.	Areal i da.	Kostnad i 1000 kr.	Areal i da.	Kostnad i 1000 kr.	Areal i da.	Kostnad i 1000 kr.
02 Kongsvinger	7.745	142	392	8	326	17	2.111	114	9.309	486
12 Ringsaker	1.298	12	36	1	1.728	65	644	25	1.010	43
14 Vang	1.130	15	0	—	8	1	407	21	0	—
15 Løten	1.559	30	0	—	29	1	159	10	1.217	69
17 Stange	3.515	73	0	—	103	11	824	51	3.094	331
18 Nord-Odal	1.225	37	0	—	3	—	322	20	1.441	102
19 Sør-Odal	3.024	74	0	—	90	6	1.145	67	3.087	165
20 Eidskog	3.783	66	250	8	0	—	170	9	5.888	426
23 Grue	2.211	56	877	20	20	1	1.026	47	5.606	367
25 Åsnes	4.472	104	0	—	320	16	525	26	3.219	137
26 Våler	1.798	26	836	16	0	—	0	—	1.314	35
27 Elverum	3.534	69	235	4	20	1	292	20	3.500	147
28 Trysil	6.162	121	527	11	0	—	145	4	5.001	101
29 Åmot	2.376	50	0	—	0	—	0	—	107	4
30 Stor-Elvdal	4.088	81	0	—	415	6	127	4	2.143	90
32 Rendalen	2.829	54	0	—	58	1	841	28	2.364	108
34 Engerdal	3.623	43	0	—	0	—	0	—	1.574	19
35 Tolga-Os	88	1	0	—	0	—	0	—	0	—
37 Tynset	1.332	30	0	—	0	—	150	6	10	—
38 Alvdal	418	8	0	—	0	—	0	—	283	9
39 Folldal	0	—	0	—	0	—	0	—	0	—
Sum	56.210	1.092	3.153	68	3.120	126	8.888	452	50.167	2.639
Fordeling på eierkategorier:										
Privatskog m. bidrag	22.656	505	575	14	2.384	95	4.209	229	18.977	944
Privatskog u. bidrag	15.853	301	1.798	38	315	13	1.147	50	16.151	942
Kommuneskog	4.889	81	524	10	356	16	396	23	4.678	272
Statens skoger	5.422	74	220	5	0	—	1.635	89	4.437	75
Oppl.v. Fonds skoger	1.088	16	0	—	8	1	516	19	1.374	23
Bygdealmenninger	6.302	115	36	1	57	1	985	42	4.550	383
Statsbidrag i 1000 kr.		27		4		22		27		

Vegbygging i Hedmark fylke i 1975

Kommune	Skogsveger bygget i 1975						Utbetalte statsbidrag i 1975 kr.
	Skogsbilveger			Traktorveger			
	Nyanlegg m	Omlegging Ombygging m	Kostnad kr.	Nyanlegg m	Kostnad kr.		
02 Kongsvinger	17.530	16.630	850.267	16.416	73.217	228.400	
12 Ringsaker	2.700	—	77.661	15.400	55.758	10.500	
14 Vang	—	30.000	368.184	—	—	60.000	
15 Løten	2.000	—	70.000	—	—	—	
17 Stange	8.040	—	371.960	36.090	215.946	13.200	
18 Nord-Odal	8.910	720	577.354	45.430	109.843	153.900	
19 Sør-Odal	11.194	—	310.707	5.300	31.156	81.400	
20 Eidskog	9.761	9.350	710.610	2.550	38.572	178.500	
23 Grue	21.211	19.515	940.257	30.167	142.768	309.300	
25 Åsnes	10.505	16.473	607.657	12.565	51.797	142.100	
26 Våler	14.992	9.070	632.265	3.991	28.712	281.350	
27 Elverum	16.814	10.750	769.295	16.483	88.546	271.490	
28 Trysil	54.695	—	1.637.508	16.585	190.518	645.150	
29 Åmot	8.696	—	297.055	11.106	56.158	87.700	
30 Stor-Elvdal	25.810	12.000	868.349	3.900	43.550	164.600	
32 Rendalen	33.270	31.300	1.367.754	33.125	159.226	469.850	
34 Engerdal	103	—	32.544	6.375	25.838	6.760	
35 Tolga/Os	6.500	—	140.336	4.830	24.979	45.250	
37 Tynset	4.895	—	281.224	990	4.480	100.000	
38 Alvdal	1.000	900	109.437	2.850	20.166	50.460	
39 Folldal	2.700	—	354.940	150	500	23.740	
Sum i alt	261.326	156.708	11.375.364	264.303	1.361.730	3.323.650	
Fordeling på eierkategorier:							
Privat- og kommuneskoger	253.286	126.708	10.635.220	241.923	1.241.384	3.263.650	
Bygdealmenninger	8.040	30.000	740.144	22.380	120.346	60.000	

Avvirkning av bar- og lauvtretømmer
i Hedmark fylke 1974/75*

Skogavgiften i Hedmark fylke 1975

Kommune	Alle skoger		Privat- og kom.skoger		Privat- og kommuneskoger							Innestående skogavgift pr. 31/12-75 kr.
	Tømmer m ³	Brutto verdi kr.	Tømmer m ³	Brutto verdi kr.	Innestående skogavgift pr. 1/1-75. kr.	Innbetalt på skogavgifts-konto i kalenderåret kr.	Tilbakebetalt skogavgift m. v. i kalenderåret til:					
							Skogkultur og grøfting kr.	Skogsveger kr.	Andre formål kr.	Frigitt, merverdiavg. kr.	Andre utbetalinger kr.	
02 Kongsvinger	218.474	36.890.614	200.417	33.950.039	5.136.048	3.777.853	1.062.419	725.936	1.136.867	156.548	5.182	5.826.949
12 Ringsaker	143.318	23.295.276	97.464	15.941.260	3.178.721	1.696.711	789.961	77.044	350.608	145.089	41.569	3.471.161
14 Vang	30.663	5.002.936	17.556	2.876.496	591.148	316.907	141.648	4.762	30.673	36.525	4.878	689.569
15 Løten	59.790	9.895.894	22.651	3.501.067	446.049	376.935	179.094	67.469	37.856	21.345	5.505	511.715
17 Stange	112.246	18.882.760	44.179	7.205.525	1.525.383	806.362	333.364	81.399	125.464	89.963	7.762	1.693.793
18 Nord-Odal	80.703	13.134.916	79.858	12.990.507	1.853.349	1.545.850	340.175	542.088	357.612	47.645	119.553	1.992.126
19 Sør-Odal	98.659	15.908.782	97.691	15.745.528	2.468.011	1.793.554	597.433	299.964	265.731	77.686	134.147	2.886.604
20 Eidskog	160.214	26.349.426	160.214	26.349.426	4.229.505	3.358.469	1.168.189	408.682	381.806	102.881	—	5.526.416
23 Grue	142.619	22.514.278	135.296	21.349.903	2.908.931	2.753.688	711.362	1.169.412	368.520	259.361	—	3.153.964
25 Asnes	178.081	28.988.583	173.140	28.173.089	3.664.942	3.132.808	728.013	730.947	593.408	198.866	105.258	4.441.258
26 Våler	107.628	17.112.729	104.967	16.714.552	1.626.799	1.839.097	625.650	542.182	174.543	53.339	169.230	1.900.952
27 Elverum	176.771	28.922.810	171.429	28.028.665	3.750.984	3.305.754	785.328	762.703	424.982	139.443	54.433	4.889.849
28 Trysil	241.999	37.840.646	170.636	26.699.925	2.859.442	3.590.629	657.670	1.530.473	506.275	268.628	5.982	3.481.043
29 Åmot	114.010	18.606.752	107.258	17.545.654	3.060.484	1.986.142	386.585	702.727	386.531	115.328	11.993	3.443.462
30 Stor-Elvdal	86.026	13.857.122	81.133	13.058.881	1.453.096	1.574.552	443.293	517.949	124.281	44.955	2.434	1.894.736
32 Rendalen	89.719	14.332.064	79.725	12.759.618	1.597.268	1.753.720	232.991	1.102.808	196.175	91.704	—	1.727.310
34 Engerdal	46.710	6.645.095	6.154	981.032	225.393	123.683	24.539	26.920	25.980	4.710	1.513	265.414
35 Tolga/Os	8.722	1.576.506	8.722	1.576.506	387.042	170.254	46.248	14.806	48.245	1.909	2.083	444.005
37 Tynset	22.152	3.511.025	21.466	3.400.518	1.136.466	400.850	128.211	60.780	54.259	24.882	2.498	1.266.686
38 Alvdal	20.151	3.256.150	19.605	3.171.518	552.405	352.356	42.673	95.043	53.998	26.691	1.494	684.862
39 Follidal	4.118	643.158	4.118	643.158	277.386	92.936	2.465	48.529	13.677	3.738	—	301.913
04 Hedmark	2.142.773	347.167.522	1.803.679	292.622.867	42.928.852	34.749.110	9.427.311	9.512.623	5.657.491	1.911.236	675.514	50.493.787

Fordeling på eierkategorier:

Privat- og kom.skoger	1.803.679 m ³
Statsskoger	183.060 »
Bygdealmenninger	156.034 »
Sum i alt	2.142.773 m ³

* Avvirkning til husbehov og ved er ikke medtatt her.